

Informacje wstępne

Sposób posługiwania się poradnikiem 0.1

Alfabet grecki i jednostki układu SI 0.2

Oznaczenia i skróty 0.3

Wielkości fizyczne i geometryczne 0.3.1

Jednostki i pojęcia matematyczne 0.3.2

Pojęcia budowlane 0.3.3

Terminy ogólne 0.3.4

Układ ogólny

Poradnik „Izolacje styropianowe w budownictwie”, który trzymacie Państwo w swoich rękach, jest pomyślany jako zbiór kart z informacjami dla projektanta architekta lub konstruktora stosującego w budynku styropian.

Luźno spięte kartki tego poradnika pozwalają na łatwą jego aktualizację i uzupełnianie.

Treść poradnika, z wyłączeniem rozdziału 0, jest podzielona na osiem rozdziałów: w pierwszych trzech znajdują się podstawowe informacje z zakresu fizyki, mechaniki, akustyki itp., w pięciu pozostałych informacje budowlane.

Każdy rozdział jest podzielony na podrozdziały pierwszego i drugiego stopnia. Jeśli podrozdział zawiera więcej niż jedną stronę, to są one kolejno numerowane w obrębie tego podrozdziału (np. 3.2.2. strona 1, 3.2.2. strona 2 itd.).

Kolorowy nagłówek zawiera informacje o zawartości rozdziału lub podrozdziału, a także jego numer zgodny ze spisem treści. Pod nagłówkiem mogą znajdować się dalsze informacje o zawartości danej strony.

Aby umożliwić użytkownikom poradnika wykorzystanie zawartych tu informacji w postaci folii wyświetlanych na rzutni-kach pisma, załączone rysunki wykonane zostały w dużej skali. W trosce natomiast o dobrą czytelność rysunków, grubości pokazanych tu warstw materiałowych nie zawsze są utrzymane w tej samej skali.

Tekst i rysunki

Czytelność tekstu starano się poprawić poprzez różnego rodzaju wytłuszczenia, podział na kolumny i przesunięcia, a także poprzez odpowiednie rozdzielanie tekstu rysunkami.

Wszystkie ilustracje, diagramy, tabele i tablice są określane jako rysunki i jednolicie oznakowane małą ramką (□). Każdy rysunek posiada swój numer składający się z numeru podrozdziału, w którym się znajduje, dalej kreski ukośnej i kolejnej liczby (np. □ 3.2.2/4).

Ponieważ rysunki nie są opatrzone podpisami, to wyjaśnień na ich temat należy szukać w tekście otaczającym rysunek.

Na rysunkach zawierających fragmenty budynku, w lewym dolnym rogu umieszczono symbol, który pozwala odtworzyć położenie tego elementu w budynku. Oznaczenia symboli:

 przekrój poziomy, rzut poziomy

 przekrój pionowy

 widok z góry powierzchni poziomej

 widok płaszczyzny pionowej (np. elewacji)

 widok przestrzenny (aksonometria, perspektywa)

Wszystkie rysunki zawierające elementy konstrukcyjne budynku są oznaczone zgodnie z przyjętymi w budownictwie zasadami, tj. linie przekrojowe są pogrubione, a płaszczyzny przecięcia są oznaczone zgodnie z rodzajem materiału w tym miejscu.

Wszystkie oznaczenia i skróty stosowane w tekście i na rysunkach zestawiono w rozdziale nr 0.3.

Treść

Aby umożliwić użytkownikowi wygodne posługiwanie się kartami wyjętymi z poradnika i aby informacja na nich zawarta była kompletna, bez konieczności sięgania do innych części, zdecydowano się dopuścić do powtarzania się w tekście pewnych informacji lub rysunków.

Niektóre informacje zawarte w początkowych rozdziałach ogólnych mogą mieć dla projektantów architektury lub konstrukcji znaczenie marginalne, ale ich umieszczenie miało sens dla pełnego opisu zjawiska lub wielkości fizycznej.

Przedstawione w poradniku elementy konstrukcyjne mają znaczenie ilustracyjne, jako przykłady do omawianych zagadnień. W przypadku stosowania podanych w poradniku rozwiązań w praktyce muszą być one każdorazowo adaptowane do konkretnych warunków funkcjonalno-konstrukcyjnych i odpowiednio modyfikowane.

Alfabet grecki

	Litera		Nazwa
	duża	mała	
A		α	alfa
B		β	beta
Γ		γ	gamma
Δ		δ	delta
E		ε	epsilon
Z		ζ	dzeta
H		η	eta
Θ		υ	theta
I		ι	jota
K		κ	kappa
Λ		λ	lambda
M		μ	mi
N		ν	ni
Ξ		ξ	ksi
O		ο	omikron
Π		π	pi
P		ρ	ro
Σ		σ	sigma
T		τ	tau
Υ		υ	ypsilon
Φ		φ	fi
X		χ	chi
Ψ		ψ	psi
Ω		ω	omega

Jednostki podstawowe

Wielkość	Jednostka		Objaśnienie
	nazwa	oznaczenie	
długość	metr	m	1 kg = 1000g
masa	kilogram	kg	
czas	sekunda	s	
temperatura	kelwin	K	

Jednostki pochodne

Wielkość	Jednostka		Objaśnienie
	nazwa	oznaczenie	
siła	niuton	N	1 N = 1 kgm/s ²
napężenie	niuton/m ²	N/m ²	
ciśnienie	paskal	Pa	1 Pa = 1 N/m ²
praca	dżul	J	1 J = 1 Nm
energia	dżul	J	1 J = 1 Ws
moc	wat	W	1 W = 1 J/s
częstotliwość	herc	Hz	1 Hz = 1/s

Oznaczenia wielkości fizycznych i geometrycznych

Główne oznaczenia łacińskie

A	- pole powierzchni - przekrój
a	- odległość
b	- szerokość - aktywność cieplna materiału
C	- pojemność cieplna
c	- ciepło właściwe
d	- grubość
d _o	- grubość pod obciążeniem
d _p	- grubość początkowa
d _z	- grubość w miejscu żebra
E	- moduł sprężystości
e	- rozstaw, odstęp
F	- siła
F _o	- siła stała
f	- częstotliwość
f _o	- częstotliwość własna
f _g	- częstotliwość graniczna
f _r	- wytrzymałość na rozciąganie
f _s	- wytrzymałość na ściskanie
G _o	- ilość odsychającego kondensatu
G _s	- ilość kondensatu
g	- gęstość strumienia dyfuzji pary wodnej
L	- poziom dźwięku
L _A	- ważony poziom dźwięku
L _n	- poziom uderzeniowy znormalizowany
L _{n,w}	- wskaźnik ważony poziomu uderzeniowego znormalizowanego
L _{n,eq,0,r}	- równoważny ważony wskaźnik poziomu uderzeniowego znormalizowanego
l	- długość
m	- masa
m ^l	- masa powierzchniowa
N	- poziom głośności

p	- ciśnienie rzeczywiste pary wodnej - ciśnienie dźwięku
p _o	- ciśnienie odniesienia
p _s	- ciśnienie w stanie nasycenia
Q	- ciepło
Q _s	- zakumulowana energia cieplna
R	- izolacyjność akustyczna właściwa
R _{ie}	- opór przyjmowania ciepła na powierzchni przegrody odpowiednio wewnętrznej i zewnętrznej
R _w	- ważony wskaźnik izolacyjności akustycznej właściwej
R _T	- całkowity opór przenikania ciepła
S	- głośność
s ^l	- sztywność dynamiczna
s _d	- równoważna pod względem dyfuzyjnym grubość warstwy powietrza
T	- temperatura
T _s	- temperatura punktu rosy
t	- czas
t _s	- czas trwania kondensacji
t _o	- czas trwania wysychania
U	- współczynnik przenikania ciepła
U _{sr}	- średni współczynnik przenikania ciepła
U _r	- wartość U dla ramy okna
U _{sz}	- wartość U dla szyb okiennych
u	- wilgotność
u _m	- wilgotność masowa
u _v	- wilgotność objętościowa
V	- objętość
W	- zawartość pary wodnej
W _s	- zawartość pary wodnej w stanie nasycenia
w	- zawartość wody
Z _p	- opór dyfuzyjny

Główne oznaczenia greckie

α	- współczynnik przyjmowania ciepła
α _T	- współczynnik rozszerzalności termicznej
β	- wytrzymałość
δ	- współczynnik przepuszczania pary wodnej
Δ...	- różnica..., zmiana..., odchyłka..., przyrost...
ε	- wydłużenie względne
ε _s	- skurcz jednostkowy
ξ	- porowatość
σ	- naprężenie
λ	- współczynnik przewodzenia ciepła
μ	- współczynnik oporu dyfuzyjnego
ρ	- gęstość
φ	- wilgotność względna powietrza

Oznakowanie jednostek i symbole matematyczne

Jednostki

a	- rok
°C	- stopień Celsjusza
d	- dzień
dB	- decybel
g	- gram
h	- godzina
Hz	- herc
J	- dżul
K	- kelwin
l	- litr
m	- metr
m ²	- metr kwadratowy
m ³	- metr sześcienny
min	- minuta
N	- niuton
Pa	- paskal
rad	- radian
s	- sekunda
t	- tona
W	- wat
°	- stopień
'	- minuta
"	- sekunda

Krotności lub ułamki dziesiętne

E	- eksa	10 ¹⁸
P	- peta	10 ¹⁵
T	- tera	10 ¹²
G	- giga	10 ⁹
M	- mega	10 ⁶
k	- kilo	10 ³
h	- hekto	10 ²
da	- deka	10 ¹
d	- decy	10 ⁻¹
c	- centy	10 ⁻²
m	- mili	10 ⁻³
μ	- mikro	10 ⁻⁶
n	- nano	10 ⁻⁹
p	- piko	10 ⁻¹²
f	- femto	10 ⁻¹⁵
a	- atto	10 ⁻¹⁸

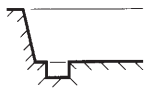
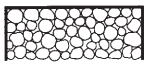

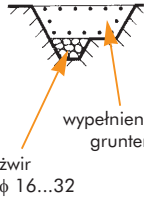

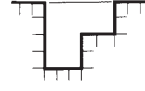

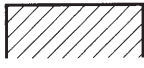
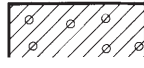
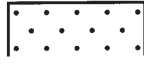

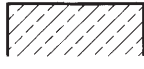
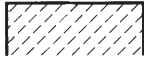
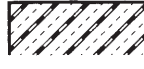

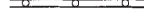
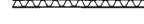
Pozostałe

%	- procent
‰	- promil
ppm	- liczba cząstek w milionie
ppb	- liczba cząstek w bilionie
ppt	- liczba cząstek w trylionie

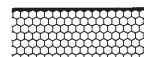
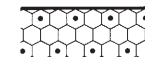

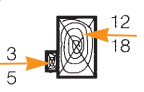
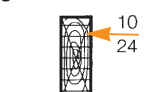
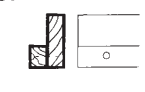
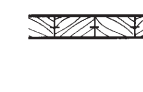

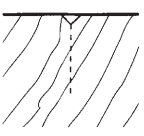
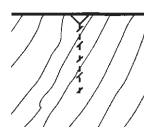
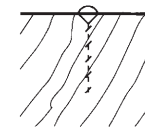
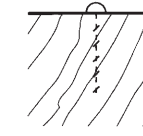
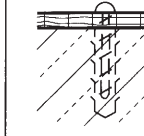
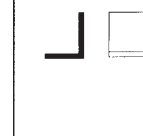
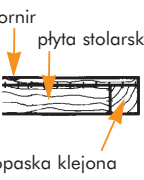

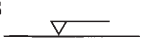

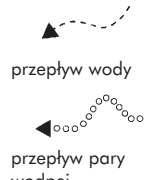

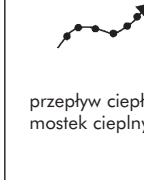
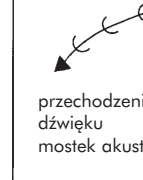
Znaki matematyczne

+	- plus
-	- minus
•	- pomnożyć
:	- podzielić
=	- równy
≈	- w przybliżeniu równy
<	- mniejszy
>	- większy
≤	- mniejszy lub równy
≥	- większy lub równy
<<	- znacznie mniejszy
>>	- znacznie większy
Σ	- suma
⇒	- z tego wynika
...	- aż do
log	- logarytm dziesiętny
ln	- logarytm naturalny
sin	- sinus
cos	- cosinus
tg	- tangens
ctg	- cotangens

Przyjęte oznaczenia graficzne w budownictwie

1 grunt rodzimy	2 żwir ϕ ...	3 piasek ϕ ...	4 wypełnienie gruntem żwir ϕ 16...32	5 grunt	6 skała rodzima (wykop)	materiały naturalne (ziemia + kamień)
7 mur ceglany lub kamienny, mrozoodporny o podwyższonej wytrzymałości - kamionka	8 mur ceglany lub kamienny zwykły	9 mur z materiału porowatego	10 mur z materiału pumekowego	11 mur z betonu porowatego	12 mur z łupka	mury ceglane i kamienne
13 żelbet	14 beton niezbrojony B5, B10	15 beton wodoszczelny	16	17	18	żelbet i beton niezbrojony
19 prefabrykat ze żwirobetonu lub murowany	20 prefabrykat z lekkiego betonu	21 prefabrykat z powłoką	22 prefabrykat z betonu pumekowego	23 prefabrykat z betonu porowatego	24	prefabrykaty zbrojone i niezbrojone z betonu lub murowane
25 zaprawa, tynk lub jastrych poduszka piaskowa szpachłówka stolarska	26 nośnik tynku zbrojenie tynku	27 lekka zaprawa tynk izolacyjny zaprawa izolacyjna	28 płyta gipsowo-kartonowa suchy tynk	29 lany asfalt masa do wypełnienia spoin masa szpachlowa na bazie bitumicznej	30 izolacja z masy bitumicznej	zaprawa, tynk, jastrych, suchy tynk, płyty gipsowo-kartonowe, lany asfalt, masa bitumiczna
31 obrzut (warstwa wyrównująca)	32 warstwa klejąca na całej powierzchni punktowo	33 warstwa izolacyjna uszczelnienie	34 izolacja przeciwwilgociowa bitumiczna powłoka przeciwwilgociowa	35 warstwa wyrównująca ciśnienie pary wodnej (odpowietrzenie)	36 warstwa rozdzielcza wykładzina rozdzielcza	warstwa wyrównująca, warstwa klejąca, warstwa izolacyjna, izolacja przeciwwilgociowa, odpowietrzenie, warstwa rozdzielcza
37 powłoka z tworzywa sztucznego zbrojona tkanina	38 spawane połączenie jednorodne	39 powłoka przeciwwilgociowa z tworzywa sztucznego	40 powłoka ochronna/rozdzielcza z tworzywa sztucznego	41 warstwa ochronna	42	warstwy rozdzielcze i ochronne z tworzywa sztucznego

Przyjęte oznaczenia graficzne w budownictwie (cd.)

43 izolacja termiczna styropianowa	44 izolacja akustyczna styropianowa	45 styropianowa warstwa drenażująca	46 tkanina filtracyjna mata filtracyjna (geowłóknina)	47 warstwa filtracyjna styropianowa warstwa drenażująca	48 materiał trwałe plastyczny	materiały, warstwy izolacyjne, filtracyjne, uszczelniające, elastyczne
49 płytki ceramiczne kamionka klinkier	50 wykończeniowy element betonowy	51 kamień naturalny	52 posadzka drewniana	53 wykładzina dywanowa	54 linoleum wykładzina z PCW wykładzina gumowa	nawierzchnie podłogowe
55 drewno w przekroju wymiary w cm	56 przekrój poprzeczny elementu z drewna klejonego wymiary w cm	57 deski, bale, kantówki	58 deski łączone na pióro i wpust	59 przekrój podłużny drewna	60 płyta stolarska, wiórowa, sklejką, wiórowo-cementowa	drewno, materiały drewnopochodne i drewno-cementowe
61 gwóźdź	62 gwóźdź śrubowy, śruba z łbem wpuszczanym	63 śruba z łbem soczewkowym	64 śruba z łbem półokrągłym	65 śruba z łbem półokrągłym w kołku rozporowym	66 metal	gwóźdź, śruba, kołek rozporowy, metal
67 fornir, płyta stolarska, opaska klejona	68 spoina klejona	69 połączenie kołkowe	70 obce pióro	71 wczepy trapezowe	72 czop odsadzony	fornir, połączenia stolarskie
73 powierzchnia podłogi	74 powierzchnia konstrukcji stropu	75 rzędna wysokości na rzucie poziomym	76 płaszczyzna przekroju z zaznaczonym kierunkiem	77 	78 	dane na temat poziomów
79 kierunek wznoszenia przy schodach i rampach	80 kierunek spadku podany w procentach	81 przepływ wody przepływ pary wodnej	82 ruch powietrza	83 przepływ ciepła mostek cieplny	84 przechodzenie dźwięku mostek akustyczny	dane na temat kierunków